

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 21

Yksi ruumis, monta jäsentä

1.Kor.12:12-31

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla sen kahdennentoista luvun jakeesta 12 alkaen. Tässä jaksossa Paavali opettaa seurakunnan olemuksesta, vertaamalla sitä ihmisruumiiseen.

Pääsimme viime kerralla hieman aloittamaan tätä teemaa. Nyt jatkamme sen käsittelyä.

Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsentä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muodostavat yhden ruumiin. Meidät kaikki, olimme juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä.

Eihän ruumiskaan muodostu yhdestä jäsenestä vaan monista. Vaikka jalka sanoisi: »Koska en ole käsi, en kuulu ruumiiseen», se silti kuuluu ruumiiseen. Ja jos korva sanoisi: »Koska en ole silmä, en kuulu ruumiiseen», se silti kuuluu ruumiiseen. Jos koko ruumis olisi pelkkää silmää, olisiko silloin kuuloa? Tai jos se olisi pelkkää korvaa, olisiko silloin hajuaistia? Jumala on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet niin kuin on nähnyt hyväksi. Jos kaikki olisi yhtä ja samaa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista? Jäseniä on kuitenkin monta, kun taas ruumis on yksi.

Ei silmä voi sanoa kädelle: »Minä en tarvitse sinua», eikä liioin pää jaloille: »Minä en tarvitse teitä.» Päinvastoin, juuri ne ruumiinjäsenet, jotka meidän mielestämme ovat muita heikompia, ovat välttämättömiä. Me verhoamme erityisen arvokkaasti ne ruumiinosat, joita emme pidä kovinkaan arvokkaina, ja peitämme erityisen säädyllyisesti ne, joita häpeämme. Säädyllyiset ruumiinosat eivät tällaista verhoa tarvitse. Kun Jumala yhdisti jäsenet ruumiiksi, hän antoi vähempiarvoisille jäsenille suuremman kunnian, jotta ruumiissa ei syntyisi eripuraisuutta vaan jäsenet yhteen kuuluen huolehtisivat toinen toisestaan. Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet, ja jos yksi jäsen saa osakseen kunniaa, iloitsevat kaikki muutkin sen kanssa (1. Kor. 12:12-26).

Yleinen vertaustyyppi

Antiikin kirjallisuudessa ihmisruumiista otettu vertaus oli hyvin yleinen. Se oli kaikkein käytetyin vertaus, kun puhuttiin yhteiskunnasta ja sen hyvästä toiminnasta. Sellaiset kirjoittajat kuin Platon (Valtio -dialogissaan), Cicero ja Seneca käyttivät sitä, Paavalin aikalaisista vaikkapa Josefus ja Filon. Seuraava lainaus on Senecalta:

Mitä tapahtuisi, jos kädet haluaisivat vahingoittaa jalkoja tai silmät käsiä? Niin kuin kaikki ruumiin jäsenet ovat harmoniassa toistensa kanssa, koska se on hyödyllistä

kokonaisuuden kannalta, samoin ihmiskunnan tulisi säästää yksilö, koska kaikki me olemme syntyneet keskinäiseen yhteiselämään. Yhteiskunta voidaan pitää vahingoittumattomana vain sen eri osien vastavuoroisella suojelulla ja rakkaudella.

Kommentaarin mukaan kuuluisin ihmisruumista koskeva antiikin vertaus oli peräisin roomalaisen senaattori Menenius Agrippan kynästä. Hän kirjoitti faabelin eli sadun, joka käsitteli sitä, kuinka kädet, suu ja hampaat nousivat kapinaan vatsaa vastaan. Ja eihän siitä hyvää seurannut. Tuossa faabelissa vatsa edusti yhteiskunnan hallitsevaa yläluokkaa. Tarkoitus oli tietenkin sanoa, että alaluokan ei kannattanut ruveta pullikoimaan yläluokkaa vastaan, ei sen enempää kuin silmien ja käsien kannatti pullikoida vatsaa vastaan.

Paavalin ihmisruumista koskeva vertaus on hyvin samanlainen kuin antiikin muut vastaavat. On kuitenkin huomattava, että muodoltaan samanlaiset ihmisruumisvertaukset voivat olla tarkoitukseltaan hyvin erilaisia. Jos ette usko, katsokaa Youtubesta Heikki Kinnusen vanha sketsi nimeltä ”Saarna päälliköstä”.

Kommentaarin mukaan Paavalin ihmisruumisvertaus eroaa antiikin vastaavista kahdessa tärkeässä suhteessa:

Ensinnäkin, sen mukaan seurakunnan eri jäsenten erot ovat Jumalan ja hänen Pyhän Henkensä tahto ja hänen armonsa vaikutusta. Antiikin vertauksissa ne olivat luonnonlaki.

Toiseksi, Paavalin tarkoitus ei ollut sanoa, että jonkin ihmisluokan tuli alistua jollekin toiselle yhteiskuntaluokalle yhteisen hyvän vuoksi. Ei, vaan hänen tarkoituksensa oli sanoa, että kunkin seurakuntalaisen tuli käyttää armolahjojaan ja kykyjään seurakunnan yhteiseksi hyväksi. Näin ollen voi sanoa, että vertauksen tähtäyspiste eli skopus on Paavalilla seurakuntalaisten riippuvaisuus toisistaan ja kunkin erilaisesta armolahjasta. Lisäksi Paavali tahtoi sanoa, että ne seurakunnan jäsenet, jotka inhimillisen katsantokannan mukaan ovat vähemmän arvoisia, heille onkin seurakunnassa annettava erityinen kunnia, koska se on Jumalan tahto.

Seurakuntalaisten sosiaalinen eriarvoisuus

Jukka Norvanto nostaa omassa kommentaarissaan esiin huomionarvoisen seikan. Nimittäin sen, miten sosiaalisesti eriarvoisia Korintin seurakunnan jäsenet olivat inhimillisesti katsoen. Suurin osa oli orjia tai köyhiä. Kuitenkin he kokoontuivat samaan jumalanpalvelukseen rikkaiden orjanomistajien ja hallitusmiesten kanssa. Silti Paavali sanoi heille: ”Meidät kaikki, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi.”

Sellainen oli antiikin aikana kulttuurisesti todella outoa. Monet orjat kiirehtivät jumalanpalvelukseen suoraan peltotöistään, hikisinä, likaisissa vaatteissa. On siinä vieressä rukoilleella hienostorouvalle ollut nenän pitelemistä ja suhtautumista, vaikka hän olisi ollut miten hurskas! Juutalaiset eivät perinnäistapojensa mukaan voineet aterioida pakanoiden kanssa. Ja nyt heidät oli kastettu yhdeksi ruumiiksi heidän kanssaan! Entä miten kristitty yläluokan edustaja suhtautui siihen, että hänen piispakseen kohosi orja? Sellaistakin tapahtui Norvannon mukaan antiikin ajan seurakunnissa.

Edellisen perusteella on hyvin ymmärrettävää, että Paavalin näki tarpeelliseksi käsitellä seurakunnan ykseyden ja sen jäsenten erilaisuuden teemaa.

Ykseys tarvitsee erilaisuutta

”Eihän ruumiskaan muodostu yhdestä jäsenestä vaan monista.” Seurakuntalaisia on monenlaisia, mutta silti he muodostavat yhden seurakunnan, hengellisen yhteisön, Kristuksen ruumiin.

Joku seurakuntalainen voi havaita, että hänellä ei ole sellaisia kykyjä tai lahjoja kuin monilla toisilla: ”En osaa rukoilla ääneen niin kuin nuo toiset, en siksi ole oikea kristitty.” Mutta Paavalin mielestä sellainen on yhtä hölmöä, kuin jos ihmisruumiin jalka sanoisi, että koska se ei osaa samoja asioita kuin käsi, se ei kuulu ruumiiseen. Samaa voi sanoa korvasta, joka kuvittelisi, ettei se kuulu ruumiiseen, koska ei kykene näkemään.

Paavali siis kehottaa meitä olemaan vertailematta kykyjämme ja armolahjojamme toisten kristittyjen kykyihin ja armolahjoihin. Emme saa väheksyä itseämme siksi, että meillä ei ole sellaista ja sellaista hengellisyyden mittarina pidettyä ominaisuutta. Tuollaiset mittarit vievät harhaan.

Luulenpa, että Paavalilla oli tässä mielessään erityisesti kielilläpuhuminen. Kommentaarin mukaan Korintissa sitä pidettiin hengellisen kristityn tuntomerkkinä.

Näin ei ainakaan Suomen luterilaisissa seurakunnissa kovinkaan usein ole, mutta joissain vapaitten suuntien karismaattisissa seurakunnissa varmaankin on. Sellaisten jäsenille Paavali sanoisi, että ”älä väheksy itseäsi, vaikka et puhu kielillä.” Jos niin teet, olet yhtä hölmö kuin jalka, joka ei katso olevansa ihmisruumiin täysvaltainen jäsen, koska ei ole käsi.

Eli monenlaisilla, erilaisilla lahjoilla ja luonteenpiirteillä varustettuja kristittyjä tarvitaan. Jos seurakunnassa olisi vain yhtä ja samaa ihmistyyppiä ja yhtä ja samaa armolahjaa, niin missä olisi seurakunta? Eli Paavalin sanoin: ”Jos kaikki olisi yhtä ja samaa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista?”

Vastaus on, että ei olisi. Siksi, Paavalin sanoin, ”Jumala on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet niin kuin on nähnyt hyväksi”. Eli vaikka sinulla ei olisikaan jotain erityisessä arvossa pidettyä hengellisen elämän piirrettä tai luonteenpiirrettä, olet silti Kristuksen ruumiin jäsen, kun sinut on kastettu ja uskot Jeesukseen. Arvosta siis itseäsi ja anna kykyisi ja lahjasi seurakunnan yhteiseen käyttöön!

Seurakunta ei ole sama kuin sen työntekijät!

Tästä voisi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon suhteen tehdä sellaisen sovellutuksen, että seurakunta totisesti tarvitsee muutakin kuin työntekijänsä. Ei voi olla niin, että ainoastaan seurakunnan työntekijät, heidän lahjansa ja heidän virkansa on se, minkä varassa seurakunta elää ja voi hyvin. Ja seurakuntalaiset käyvät nauttimassa heidän järjestämistään tilaisuuksista.

Meidän nykyinen seurakuntaelämämme on ehkä verrattavissa sellaiseen ihmisruumiiseen, jossa on yksi aivan mielettömän vahva ruumiinjäsen, mutta muut ovat aivan surkastuneita.

Mikä se voisi olla se mielettömän ylikehittynyt luterilaisen keskivertoseurakunnan ruumiinjäsen? Ehkä selkäranka? Virkatyönä tehtävä työhän on sellaista hyvin tuettua ja vakaata selkärankaa. Mutta seurakuntalaisia ei juuri tarvita, paitsi ottamaan vastaan niitä palveluja ja sitä seurakunnan virkatyötä, joita työntekijät tuottavat. Selkärangan ympärillä ei ole muita jäseniä eikä juurikaan

lihasta. Selkärangan lisäksi yksi toinenkin ruumiinosa on ylikehittynyt. Nimittäin se, joka pitelee kahvikuppia.

No, nuo vertaukset ontuvat todella pahasti. Ne eivät kulje kolmella jalalla, eivät edes yhdellä. Mutta tarkoitus lienee selvä. Seurakunnassa tarvitaan kaikkien sen erilaisten jäsenten erilaisia lahjoja. Ne pitää saada käyttöön, jotta seurakunta voisi hyvin.

Köyhät ja alhaiset arvoon!

. . . juuri ne ruumiinjäsenet, jotka meidän mielestämme ovat muita heikompia, ovat välttämättömiä. Me verhoamme erityisen arvokkaasti ne ruumiinosat, joita emme pidä kovinkaan arvokkaina, ja peitämme erityisen säädyllyisesti ne, joita häpeämme. Säädyllyiset ruumiinosat eivät tällaista verhoa tarvitse. Kun Jumala yhdisti jäsenet ruumiiksi, hän antoi vähempiarvoisille jäsenille suuremman kunnian, jotta ruumiissa ei syntyisi eripuraisuutta vaan jäsenet yhteen kuuluen huolehtisivat toinen toisestaan.

Tässä Paavali kehittää ihmisruumiista ottamaansa vertausta voidakseen sanoa, että orjat ja köyhät olivat seurakunnan tärkeitä ja arvostettuja jäseniä, vaikka vallitsevan yhteiskunnallisen ajattelutavan mukaan eivät sellaisia olleetkaan. Vertaus menee näin: Normaalisti ihmiset peittävät hienosti ja siveellisesti ne ruumiinjäsenensä (eli sukupuolielimet ja takapuolensa), joiden esittelemistä ei pidetä sopivana. Eli näin nuo ruumiinjäsenet saavat erityistä kunniaa, vaatteiden muodossa. Mutta ne ruumiinjäsenet, joita pidetään sen arvoisina, että ne saavat näkyä, niitä ei verhota hienoilla vaatteilla ja niiden tuomalla kunnialla.

Vastaavalla tavalla Jumala on toiminut seurakunnassa. Hän on antanut niille seurakuntalaisille, jotka normaalin katsantotavan mukaan ovat halveksittavia – eli orjille ja köyhille – heille hän on antanut erityisen arvon ja kunnian.

Tämä ehkä tarkoittaa sitä, että Jumala oli Korintissakin antanut uskon lahjan useimmiten ihmisille, jotka olivat sosiaaliselta säädyltään alhaisia. Tästä Paavali oli aiemmin kirjoittanut näin:

Ajatelkaa, veljet, mitä te olitte, kun teidät kutsuttiin: teissä ei ollut monta ihmisten mielestä viisasta, ei monta vaikutusvaltaista, ei monta jalosukuista. Mikä maailmassa on hulluutta, sen Jumala valitsi saattaakseen viisaat häpeään. Mikä maailmassa on heikkoa, sen Jumala valitsi saattaakseen häpeään sen, mikä on voimakasta. Mikä maailmassa on vähäpätöistä ja halveksittua, mikä ei ole yhtään mitään, sen Jumala valitsi tehdäkseen tyhjäksi sen, mikä on jotakin (1. Kor 1:26-18).

Tällaistahan seurakuntien elämä nykyisinkin on. On uskovissa joitain koulutettuja ja rikkaita. Mutta heitä enemmän on kuitenkin enemmän vähän koulutettuja ja köyhiä.

Paavali tahtoi sanoa, että Korintissa, samoin kuin meidänkin seurakunnissamme, ihmisiä ei tulisi kohdella sen mukaan, millainen yhteiskunnallinen asema tai koulutustaso tai varallisuustaso heillä on. Vaan riippumatta niistä, kaikkien tulee huolehtia toisistaan ja välttää kaikkea eripuraa.

Vertauksen ekumeeninen laajennus

Ehkäpä tätä Paavalin seurakuntaa koskevaa opetusta voisi laajentaa koskemaan kirkkokuntien välisiä ekumeenisia suhteita: Kullakin kirkkokunnalla, katolisilla, ortodokseilla, luterilaisilla, helluntailaisilla, vapaakirkkolaisilla ja muillakin, on perinteessään jotain erityisen hienoa, jota muilla kirkkokunnilla ei ole tai on vähemmässä määrin. Ja toisaalta kussakin kirkkokunnassa on perinteestään johtuen omat ongelmansa, joiden takia kunkin niistä elämä ontuu tai näivettyy hengellisesti jollain tavalla.

Siksi: Eikö meidän olisi aika alkaa oppia toisiltamme? Eikö meidän olisi aika hylätä vanhat kiistat ja ruveta kunnioittamaan toisiamme? Eikö meidän olisi aika kuulla Kristuksen apostolia, joka sanoo meille kahdentuhannen vuoden takaa:

Jos koko ruumis olisi pelkkää silmää, olisiko silloin kuuloa? Tai jos se olisi pelkkää korvaa, olisiko silloin hajuaistia? Jumala on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet niin kuin on nähnyt hyväksi. Jos kaikki olisi yhtä ja samaa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista? Jäseniä on kuitenkin monta, kun taas ruumis on yksi (1. Kor. 12:17-20).

Mikään yksi kirkollinen traditio ei kykene yksin pitämään sisällään kaikkea sitä rikkautta, joka Kristuksella on kirkolleen varattuna. Voisimmeko ajatella niin, että kukin kirkkokunta on vain yksi jäsen hänen maailmalaajuisessa ruumiissaan?

Meidän kristittyjen tulisi kirkkokunnasta riippumatta yhdistää voimamme. Sillä vastustajamme, perkele, on yhdistänyt omansa jo aikaa sitten, jotta saisi evankeliumin äänen hiljennettyä mahdollisimman hyvin.